ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.

ਬਨਾਮ.

ਜੀਓਵੀਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ

(2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.6638)

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਾਈਨ ਸਾਰਨ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1894-ਐਸ. ਐਸ. 11 ਅਤੇ 13ਏ-ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਭੂਮੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 01.10.2003 ਦਾ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 1,97,08,397/- ਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਫਿਰ ਮਿਤੀ 14.07.2004 ਨੂੰ, ਭੂਮੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ .49,39,195/- ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ' ਤੇ ਕਥਿਤ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 01.10.2003-ਪ੍ਰਾਪਰ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਯੋਜਿਤਃ ਸਹੀ ਨਹੀਂ-ਐਲ. ਏ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 11 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ-ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਯੂ/ਐੱਸ. 13ਉੱਤਰ. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮਿਤੀ (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ (ਆਈ. ਡੀ. 2) ਦੇ

ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਢਾਂਚਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਮੀਖਿਆ-ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਪਾਵਰ ਆਫ਼-ਹੋਲਡਃ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਖਿਆਃ 1. ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 13ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 14.07.2004 ਮਿਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9] [1048-ਸੀ]

2. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ, ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ (ID2) ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਢਾਂਚਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ

ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1894 ਤਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੰ. 1 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 1 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 16/03-04 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 10] [1048-ਡੀ-ਈ]

3. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ' ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 1 ਦਾ ਅਵਾਰਡ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11] ਕਲਾ ਭਾਰਤੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਬਨਾਮ ਹੇਮੰਤ ਵਿਮਲਨਾਥ ਨਰੀਚਨੀਆ (2010) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 437: [2010] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 971-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ [2010] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 971 ਪੈਰਾ 12 ਏ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ .6638 2010 ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 04.03.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ (ਸੀ) 2009 ਦਾ ਨੰਬਰ 381 ਨਾਲ। 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6637. ਪੁਰਸ਼ੈਂਦਰ ਕੌਰਵ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਕੇ. ਕੇ. ਤਿਆਗੀ, ਪੀ. ਨਰਸਿਮਹਨ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ। ਐੱਸ. ਡਬਲਿਊ. ਏ. ਕਾਦਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਜੁਲਾ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਮਾ

ਬੇਨਗਨੀ, ਅਨਸ ਜ਼ੈਦ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ. ਸੀ. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਵਾਈਨ ਸਾਰਨ, ਜੇ.

1. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿਸ ਦਾ ਨੰ. 16/03-04 ਮਿਤੀ 01.10.2003 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 1,97,08,397/- ਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁਪਏ 1,87,10,194/- ਦੀ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ 9,98,203 ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜੇ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

3. ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ 39,195/- ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਤੀ 3 ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ

ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ 27.10.2004 ਮਿਤੀ ਦਾ ਪੂਰਕ ਪੁਰਸਕਾਰ Rs.45,36,781.64 ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ 2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) .2185 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 27.10.2004 ਦੇ ਪੂਰਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 14.07.2004 ਉੱਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ .16/03-04 ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 18.12.2007 ਦੀ ਇੱਕ ਆਰ. ਟੀ. ਆਈ. ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ 2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) .381 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 14.07.2004 ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈ. ਡੀ. 1 'ਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਰਕ ਗਲਤੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਨੇ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮਿਤੀ 27.10.2004 ਦਾ ਪੂਰਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 1 ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ 8ਵੀਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਕੱਤਰ, ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਭਵਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

7. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ

ਕਲਰਕ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 24.09.1984 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 13ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ 13ਏ. ਕਲਰਕ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਸੁਧਾਰ-(1) ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈਃ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। (2) ਕੁਲੈਕਟਰ ਸਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। (3) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀ. (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਇਸ ਧਾਰਾ 13ਏ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ। ਧਾਰਾ 13ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ

ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੰ. 1 ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। 16/03-04 ਮਿਤੀ 14.07.2004, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਲੰਘ ਗਈ ਸੀ।

9. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 14.07.2004 ਮਿਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

10. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ, ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ (ID1) ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ (ID2) ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਢਾਂਚਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1894 ਤਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੰ. 1 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 1 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 16/03-04 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

11. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ' ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੁਲੈਕਟਰ

ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 1 ਦਾ ਅਵਾਰਡ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

12. ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਏ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦ | ਕਲਾ ਭਾਰਤੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਬਨਾਮ ਹੇਮੰਤ ਵਿਮਲਨਾਥ ਨਰੀਚਾਨੀਆ (2010) 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 437 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ “12. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ/ਨਿਯਮ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨਿਆਂਇਕ/ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼, ਜੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। (ਪਟੇਲ ਚੁਨੀਭਾਈ ਦਾਜੀਭਾ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣਰਾਓ ਖੰਡੇਰਾਓ ਜੰਬੇਕਰ (ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1965 ਐੱਸ. ਸੀ. 1457) ਅਤੇ ਇਰਫਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਮ ਸਿੰਘ (ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1966 ਐੱਸ. ਸੀ. 641)। ਬੀ. ਸੀ. 13. ਪਟੇਲ ਨਰਸ਼ੀ ਥਾਕਰਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦਿਊਮਨ ਸਿੰਘਜੀ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘਜੀ [(1971) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 844: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1970 ਐਸ. ਸੀ. 1273], ਮੇਜਰ ਚੰਦਰ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲਤਾਫਤ ਉੱਲਾ ਖਾਨ [(1979) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 321], ਕੁੰਤੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੂ ਕੰਨਿਆ

ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਿਆ [(1987) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 525: 1987 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਐੱਲ. ਐਂਡ. ਐੱਸ.) 491: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1987 ਐਸ. ਸੀ. 2186], ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਮਰ। ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਐਂਡ ਸੈਟਲਮੈਂਟ (1998) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 162 ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ (2008) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 705: (2008) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 537] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ/ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਐੱਫ 14. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ/ਸੋਧ/ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

13. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 01.10.2003 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਨ ਰਿਵਿ ਅਵਾਰਡ No.16/03-04 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 04.07.2004 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ.2185 ਅਤੇ 2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ.381 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 04.03.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ

ਰੱਦ ਕਰੋ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 01.10.2003 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 27.10.2004 ਦੇ ਪੂਰਕ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀ. ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate